

पौर्षदंश adj. von पृषदंश gaṇa उत्सादि zu P. 4,1,86.
 पौर्षदक = पारिषदक v. l. im gaṇa कुलालादि zu P. 4,3,118.
 पौर्षदता (von पौर्षद) f. das Amt eines Begleiters, eines Dieners eines Gottes Bṛāg. P. 8,4,13.
 पौर्षदश्च m. patron. von पृषदश्च ऀच. GṚHJ. 12,11. PRAVARĀDEH. in Verz. d. B. H. 86,16.
 पौर्षदीय (von पौर्षद) adj. dem von einer grammatischen Schule anerkannten Lehrbuche entsprechend Schol. zu ṚV. PĀṬ. 11,32 (63).
 पौर्षद्य m. = पारिषद्य Mitglied einer Versammlung, Besitzer H. 480. pl. das Gefolge eines Gottes (insbes. Çiva's) BHAR. zu AK. 1,1,4,31. ÇKDR.
 पौर्षद्वाण (von पृषद्वाण) m. N. pr. eines Mannes VĀLAKH. 3,2.
 पौर्षिका f. N. pr. eines Frauenzimmers gaṇa शिवादि zu P. 4,1,112; davon metron. पौर्षिके ebend. — Vgl. पौर्षिक.
 पौर्षिक्ये n. nom. abstr. von पौर्षिक gaṇa पुरोहितदि zu P. 5,1,128.
 पौर्षी (?) Mist VJURP. 126.
 पौर्ष्य (von पृष्टि) adj. in den Rippen befindlich: क्रिमि AV. 2,31,4.
 पौष्टिक adj. die Weise des Pṛshihja (Shaḍaha) habend: स्तोम LĪTJ. 8,11,6. ऋक्न् KĀTJ. Çr. 14,1,5. 6. 22,7,1. 24,2,17.
 पौर्षि (UṆDIS. 4,52) m. (nach den Lexicographen) und f., seltener पौर्षी. 1) Ferse AK. 2,6,2,23. TRIK. 3,3,134. H. 616. an. 2,148. MED. n. 20. ṚV. 1,162,17. 10,163,4. AV. 6,24,2. पौर्ष्या प्रपदिन च 42,3,8, 6,15,17. 10,2,1. ऀच. Çr. 1,1,4,4. KAUÇ. 42. ÇĀNKH. Çr. 1,4,2. LĪTJ. 1,9,11. JĀGĒ. 2,213,3,86. कशापाङ्गभिद्यति: MBH. 7,3179. 3181. HARIV. 6405. R. 6,98,24. SUÇR. 1,125,15. 256,6. 339,7. 2,107,21. KUMĀRAS. 1,11. MĀLAV. 85. VARĀH. BRH. S. 49,15. 50,9. 40. 60,14. 67,2. KATHĀS. 18,92. BṚĀG. P. 2,1,26. 7,8,31. MĀRK. P. 39,30. 43,7. PĀNĀT. 200,3 (पौर्षी). — 2) das äusserste Ende der Vorderachse, an welchem die Seitenpferde eines mit 4 Pferden bespannten Wagens ziehen (die beiden Mittelpferde ziehen an der धुर, der Deichsel): वामा, दन्तिणा MBH. 3,13309 (im vorangehenden Çloka statt dessen पौर्ष). 4,1415. fg. पौर्षिसारथी heissen die zwei Wagenlenker, die die Seitenpferde lenken (die beiden Deichselpferde, धुर्यौ, lenkt ein dritter Wagenlenker), 1,5490. 4,1074. 5,5256. 6,3718. Vgl. पौर्षिवाक्. — 3) die (der) vom Feinde bedrohte Ferse (Rücken): स गुप्तमूलप्रत्यन्तः शुद्धपौर्षिर्यान्वितः । षड्विधं बलमादाय प्रतस्ये दिग्निगीषया RAḠH. 4,26. विप्रुद्ध° KĀM. NĪTIS. 11,74. Hierher wohl auch MBH. 2,192. उशनास्तस्य जग्राक् पौर्षिम् fiel ihm in den Rücken HARIV. 1342; vgl. पौर्षिग्रह, °ग्रहणा, °ग्राह. पौर्षि m. f. = चमूपृष्ठ (so ist zu lesen) das Hintertreffen H. an. = सैन्यपृष्ठ MED. RATNAK. im ÇKDR. = व्यूहपृष्ठ TRIK. = प्रत्यासार HALĀJ. 5,41. = रणस्य पश्चिमो भागः HALĀJ. = निगीषा RATNAK. — 4) f. = उन्मदस्त्री ein tolles, ausgelassenes Weib H. an. MED. — 5) = कुम्भी (vgl. पानीयपृष्ठजा) H. an. statt dessen कुत्ती DHAR. im ÇKDR.
 पौर्षिन्नेम (पा° + नेम) m. N. pr. eines göttlichen Wesens: °नेमास-मूहश्च (es ist wohl °नेमः स° zu lesen) MBH. 13,4355.
 पौर्षिग्रह (पा° + ग्रह) adj. Jmd von hinten packend, — bedrohend BṚĀG. P. 8,2,27. Vgl. दुष्पौर्षिग्रह, पौर्षिग्रह.
 पौर्षिग्रहणा (पा° + ग्रह) n. das einem Feinde in den Rücken Fallen,

das Bedrohen eines Feindes im Rücken MBH. 6,4651. 8,2502.
 पौर्षिग्राह (पा° + ग्राह) adj. subst. Jmd in den Rücken fallend, ein den Rücken bedrohender Feind AK. 2,8,4,10. H. 732. M. 7,207. HARIV. 1344. 10327. KĀM. NĪTIS. 8,17. KATHĀS. 15,19. BṚĀG. P. 6,18,22. 7,2,6. 9,6,13. MĀRK. P. 87,9. von Planeten beim ग्रहयुद्ध BHATTOP. zu VARĀH. BRH. S. 17,7. — Vgl. दुष्पौर्षिग्राह und पौर्षिग्रह.
 पौर्षित्र (पा° + त्र) n. P. 3,2,3, Sch. ein den Rücken deckendes Heer ÇKDR. WILS.
 पौर्षिवाक् oder °वाक् (पा° + वा°) adj. am Ende der Achse ziehend, subst. Seitenpferd: पौर्षिवाकौ तु तस्य MBH. 10,649; vgl. पौर्षि 2.
 पौर्षिसारथि s. u. पौर्षि 2.
 पौर्षिलिं adj. (मत्वर्थे) von पौर्षि gaṇa सिध्मादि zu P. 5,2,97.
 पौर्षिवि (!) m. patron. Verz. d. B. H. 59,1.
 पौर्षि (von 3. पा) m. gaṇa षत्रलादि zu P. 3,1,140. 1) Wächter, Hüter: दिशाम् R. GORR. 1,42,15. कंसधनुषाम् HARIV. 4302. ohne Ergänzung R. 5,62,10. Hirt: विवादः स्वामिपालयोः M. 8,5,229. fg. 235. fg. 244. JĀGĒ. 2,163. यथा प्रभूनां संघातं यद्या पालः प्रकालयेत् MBH. 6,2776. 7,7822. 13,401. KULL. zu M. 7,106. सपाल, विपाल M. 8,240. 242. MBH. 4,294. der Hüter der Erde, Fürst BṚĀG. P. 1,18,33. तस्कारपालयोः 4,18,8. सपालो यदश लोकः 1,9,14. Am Ende eines adj. comp. f. स्याः नुद्यतो ऽप्यघमन्व्यालास्वामपालो कथं न वा BHATT. 5,66. पाली Hüterin: दिशो पाल्यः MBH. 5,3605. Häufig in Zusammensetzung mit dem obj. H. 4. स्थान° JĀGĒ. 2,173; vgl. ऋत्तपाल. ऋत्त°, ऋत्तः°, ऋत्तवि°, ऋत्तवि°, ऋत्त° (auch ÇĀNKH. Çr. 16,4,5), आम्नपाली (v. l. °पाला), आम्नपाल, उद्यान°, कौण्ड°, कपोतपाली, कुमारीपाल, कुलपाल, कुलपाली, कौटपाल (u. कौट), कौश°, निति°, गो°, ग्राम°, द्वार°, दीना°, नर°, निधि°, नृ°, पशु°, प्रजा°, प्रपन्न°, भूत°, मध्यमलोक°, मही°, लोक°, वन°, श्मशान°, सभा°, सोम°, स्थान°. Eine Dynastie mit auf पाल ausgehenden Namen WASSILJEW 30. 35. — 2) Spucknapf H. 683. — 3) N. pr. eines Nāga aus Vāsuki's Geschlecht MBH. 1,2146. eines Fürsten: श्रीपालराजश्चित्रम् in Bhāshā Verz. d. B. H. No. 1362. — पाल mit पाण verwechselt; s. u. खण्डपाल. In कर्पाल und पन्नपाल scheint पाल = पालि zu sein.
 पालक (von पाल oder von पाल्य) m. n. (!) gaṇa अर्धर्चादि zu P. 2,4,31 (पालक v. l.). m. (f. पालिका) 1) Wächter, Hüter: प्रजानाम् MBH. 13,993. पालको भूवा पञ्चुर्बालस्य भूपतेः so v. a. Pflgeveater RĀGĀ-TAR. 5,263. Gewöhnlich in comp. mit dem obj.: मरुिष° RĀGĀ-TAR. 6,318. नन्दनो-द्यान° 4,222. असुरलोक° BṚĀG. P. 3,17,27. नेपाल° Herrscher von RĀGĀ-TAR. 4,530. Ohne Ergänzung Regent, Fürst BṚĀG. P. 6,5,6. Welthüter KĀM. NĪTIS. 7,59. Pferdeknecht ḠĀTĀDH. im ÇKDR. Vgl. स्रजा°, र्भ°, उद्यान°, कपोतपालिका, कुल°, कूटपालक, गो°, द्वार°, निष्°, पशु°, पाद°, सुवर्ण°. — 2) Hüter so v. a. Aufrechterhalter, Beobachter (einer guten Sitte u. s. w.): सद्धर्म° MĀRK. P. 61,66. समयाचार° Verz. d. Oxf. H. 91,6,37. — 3) N. pr. verschiedener Fürsten MĀRK. 66,25. 67,2. VP. 466. KATHĀS. 11,75. 13,25. 28. — 4) eine best. Pflanze mit giftiger Knolle SUÇR. 2,252,6. 253,3 (WISE 397 liest कपालक Cucumts uttisi-stmus, der keine Knolle hat). Plumbago zeylanica Ltn. RĀGĀN. im ÇKDR. — 4) Pferd H. ç. 177.
 पालकविराज (पाल + कवि - राजन्) oder vollst. श्री° m. N. pr. eines